

SZÍV ERNŐ

Árvaság, úgysem érted

Ötvenéves múltam már. Nem mintha hozzájuk mérném magam, de ennyi téblábolás után kiiratkozik a klubból Csáth, József Attila. Keringve hull a dér. Kosztolányihoz és Karinthyhoz közelít, Krúdy remegő, másnapos nikotinszagú kezét szorongatja a halál, kedves Gyulám, jöjj, jöjj már.

Szóval apám még élt. Apám és anyám ugyanabban a városban élnek, külön váltak réges-régen, úgy hét-nyolc év házasság után, de végig fenntartott furcsa feszültség munkál a két ember között, harag és sebek gondozása, az el nem engedés csökönyös és a rációval nemigen értelmezhető munkája, vád, engedés, vád. Apám nem beszél anyámról, anyám sokat apámról.

Csak éljem túl. Én éljek tovább, mint ő!

Ezt anyám mondja ki sokszor, önkéntelenül. Mintha valami bosszú lenne a másik túlélése, amiért elhagyták. Ötvenéves múltam bőven, addigra kétszer elváltam, sok lakásban éltem. Egyre inkább boldoggá tettek a részletek. Lehajoltam, hol a kicsi, merre a jelentéktelen, jobb kívül maradni. De ha fölemelkedtem, láttam panorámát is. Állok egy fűzfa előtt, illata, milyen nő lenne, milyen férfi. Beszéltem kórával. Orchideával. Ki élhet ennek a háznak az ablaka mögött. A stewardess, az Újvilág felé repülve, megismer, olvasott. Az aktuális emberre szabott penitencia, napról napra figyelni, aztán elkopácsolni a fikciót, mint egy harkály. Kicsiny féreg csilingel a kemény csőrök között. Artikulálni, artikulálni.

Apám azóta meghalt, de akkor még nagyon is, erősen, sok, egyre többször föltámadó haraggal és félelemmel telten él, és én jöttem tőle a szokásos látogatás után a szörnyű nagy kutyák őrizte házból, vonyításuk fölfalta az éjszakát. Fenyegyet az éji nyárfa, hogy rád szakad. Hazalátogatni, a szorongató penitenciák.

Mielőtt eljöttem volna apámtól, hogy belépjek a vidéki város dermedt esti csöndjébe, azt mondta, te ezt úgysem érted. Nem értesz te engem, az életemet. Nem érted az én szenvedésemet. Szervusz.

Olyan az én városom esti csöndje, mint az alvadt vér.

Hazaértem, mint valami idegen, eltévedt árnyék. Hogy haza, talán túlzás. Azt a kertet, ahol fölنöttem, szétette az idő, a gaz, a macskák szennye, a gondozás hiánya. Ott, ahol csak a múltat gondozzák, a jelen elrohad. Beszéltem még valamit anyámmal a nyirkos konyhában. Egyszer csak megszólalt.

Te ezt úgysem érted. Amin én mentem keresztül. Nem értesz te semmit.

Elég érdekes helyzet volt. Nem is értettem. Mert persze azt hittem, hogy értem őket. De hát, erre jöttem rá néhány év múlva, mégsem. Mert ha el akarom mondani ezt, őket, a fájdalmat, ha beszélni akarok a sorsukról, akkor mégsem értem. Ha érteném őket, hallgatnék, mint a sír.